

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьте:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Берім ся спільно до економічної роботи!

(X) Розвиті культурно народи є для нас неперечним доказом, що економічний добробут дає певну і міцну підвалину до культурного розвитку, до політичної незалежності і загального поступу. Є й се річю неперечною, що в нинішних часах конкуренції на всіх полях економічний добробут може розвинути ся на основах спілкової організації. Де одиниці слабкі, там мусять они лучити ся в спілку, щоби так скріпленими силами сповнити задачу, яка є неосяжна для одиниць. Сі головні засади починають і у нас знаходити що раз ширше зрозумінє. Починає ся у нас що раз живійший рух на полі економічної роботи. Починають у нас розуміти, що треба власними силами брати ся до подвигнення народного добробуту, а найпевнішою поручкою успіху буде спільна робота, спілкова організація. Тепер з живою радістю можемо подати до відомости земляків наших нову прояву такої роботи. Дня 11 (23) марця с. р. відбудуть ся в Олеську збори задля заснованя товариства «Сільський Господар», котре витаємо сердешно і бажаємо ему найкрасших успіхів. Основателі видали відозву, котру тут подаємо до прилюдної відомости, бажаючи, щоби як найбільше земляків скупило ся окола того нового економічного огнища.

Панове Господарі!

Незавидне положенє селяньского стану давно лежить на серцю людям доброї волі. Скрізь бачимо поступ і полєкші: побільшенє доходу, а зменьшенє і бодай улекшенє в праці а попри тім улекшенє і легкість кредиту, лиш нам хліборобам все однаково і однаково; ба! не лиш однаково, але ще гірше. Землі що раз меньше, а хто знає — чи не гірше нині она родить, як бувало давніше; фахової науки, котра би нас научила лише коло землі ходити і більший з неї добути хосен, ніякої; нещастя елементарні що раз частійші. Не можна відповісти одним словом на питанє: хто сему винуватий? Винуваті сему й ми самі, винуваті і обставини і часи, серед яких ми живемо.

Но не наша річ тепер виказувати і вичисляти причини сего лиха. Нам нині ходить о те, щоби лиху зрадити, а на се не знаємо иньшого ліку, як лиш сходити ся, обучати ся і лучити ся. Ідучи осібняком — одиницею не вдіємо нічого.

Земля наша богата — пребогата: она була колись країною, о котру змагались ріжні держави в кровавих боях. Она збогачувала всіх, хто лиш ступив на ню ногою, лиш бідними остав ся корінний нарід, котрий на кожній війні мусів зачинати своє бутє на ново. Наша земля, пливуча колись медом і молоком, нині пливе нуждою і горем і зійшла она на се що коли нині в иньших краях селяньский стан тішить ся добробутом і повагою, у нас наш стан селяньский зубожів і підупав, а підупав не лиш хлоп-хлібороб, но підупав також і шляхтич-власитель великих обшарів — підупав і священник, котрий також мусить шукати жерела свого доходу в землі.

Причина тому передовсім тота, що ми не вміємо добути з землі всіх тих сокровищ, які

Всеомуча Рука в ню вложила, не вміємо землю визискати на всі сторони в кождім напрямі. Правда, що наш селянин тяжко робить коло неї, орючи єї і збираючи єї плоди, но ми нині так навикли відбирати заплату за наш труд лиш самим збіжком, що думаємо, що земля не вміє і не зможе иньшим способом нам платити.

Тимчасом погляньмо на наші села і обійстя. Колись земля наша була гей би одним садом, не було обійстя, деби хоч і курна низенька хатина не тонула в зеленім саді! А нині — маємо цілі села, де нема ані одной овочевої деревини, лиш по декотрих селах гонить вітер поміж останки старих садів та обломє недоломки старих яблоней та порохнявих груш. — За давних часів наш селянин оплачував податки не грішми, а медом і воском — а нині коли він хоче ложку меду на лікарство, мусить єго купити в жида, та купити такий мід, що в нїм все є, лиш меду нема; а многі селяне навіть не знають смаку меду, бо навіть і святачну кутю їдять лиш з цукром. Ба — що більше, до нашого краю спроваджують гандлярі з чужих країв всякі овочі, та не лиш виноград, цитрини, помаранчі, а яблока, грушки, черешні, сливки сирі і сушені та повилла приходять до нас цілими вагонами: ба навіть цибулі спроваджують до нас з далекого заморя, звідки спроваженє переносить половину вартости самого товару, коли противно, ми — маючи так хорошу і родячу землю, повинні вивозити овочі і иньші продукти за границу та горнути за них гроші, котрими обгонились би наші потреби. Як занедбано в нас огородництво, вкажемо на доказ се, що львівські трактирники спроваджують хрін з Угор, а Огірки з Кракова, бо в нас і сего годі дістати, а коли дістанєсь, то в такім гатунку, що хіба для найпідлійших шинків.

Все в упадку — все іде до щораз гіршого, нині для нашого хлібороба такі обставини, що коли хліб не зародить, а бульба хибне, так маємо голод, а тоді витягаємо руку по запомогу та крутимо ся за позичкою: но запомога не поратує — а позичка хотьби і безпроцентова руйнує.

Но нам шукати помочи в собі самих, щоби єї мати завєгди готову, та не чужу а свою. Возьміть на увагу наші дрібненькі господарства хочби і 4 моргові а нині і таких не багато; чи можливо такому господареві надіяти ся на се, щоби і в добрих літах відложив який гріш, коли він спускає ся на саме збіжє; яким чином може сей чоловік сплачувати довг, коли єго затигне в лихий рік?! Єго господарство зможе що найбільше вигодувати на продаж одну безрогу, котрою покрие податки і иньші датки; раз на 3 роки може продати одну штуку з ялівника, котрою обжене більші видатки з одежи або нарядів господарских та полатає недобори, які пороблять ся через родняні приключки: похорони, весіля, хрестини і т. п.

Бо зі збіжя що продати, то навіть мови о тім не може бути, зваживши видайність землі при такій господарці, а спустити ся на заробітки, се значить: годувати ся самою бараболою, або купною кукірузяною. Тож господарство наше мусить бути так уладженє, щоби землю визискувати на всі способи, а іменню, щоби попри самим хліборобстві була можливість вести побічні галузи господарства: а то огородництво, садівництво і пасічництво. Коли-б кождий господар завів собі таке, тоді він не потребує ликати ся недороду на ниві: не дасть бо нива до-

ходу — дасть город: не дасть город, то надіє ся на сад; а вкінці і пасіка, хотьби маленька, не остане ся тобі так, щоби ти не мав з неї зиску.

Но нема кому у нас вказати народови сю дорогу; правда — лучають ся одиниці, що хотіли би своїм прикладом заохотити молодшого брата до наслідования; много роблять і двори в ділі поліпшеня нарядів господарских — на жаль лише самим приміром — але що се значить на таку велику масу рільничої людности?! Нам отже треба гуртом взяти ся за діло, щоби загал, а що найшенше значну часть людности потягнути до спільної праці. Тому то треба нам злучити ся в товариство, а злучені в нїм зможемо много більше осягнути. Тож і ми задумали заложити таке товариство, котре ми назвали «Сільський Господар» — котрого статут вже затверджений ц. к. намістництвом, а котре буде мати задачу: піднести рільництво, добирати раси худоби, підносити замилованє до садівництва і учити плекати садовину і огородовину, добирати благородних гатунків дерев овочевих і доброго насіня, множити пасіку і вчити коло неї ходити, ширити книжки для піднесеня всіх галузей сільского господарства, посередничити при закупні машин і нарядів господарских, вчити всего, що могло би піднести дохід господаря а зменьшити єго видатки.

Не личної користи але добра народа хочемо: ми маючи більше средств материяльних все можемо осягнути для себе і без товариства, але хочемо жертвувати свої сили на услуги народа, хотрому ми довжини у всім служити. Тож не відтягаємо ся від сего обовязку, але і кличемо Вас: Братя! сійшіть до товариства, вписуйте ся в єго члени, а переконасте ся, що гріш вложений в касу товариства відберете, а за провізю від того гроша будете мати науку, котра колись стане капіталом добре виплачуючим ся і вам і вашим дітям.

Вкладка членська вносьте 50 кр., вписового 1 зр. річно; видаток невеличкий, но хосен з него неоцінений. Впр. ОО. Духовних і ВП. Учителів просимо не лише самих вступати в се перше руске господарске товариство, но також оголосити про него як і про збори у своїх громадах, та впливом своїм придбати товариству як найбільше членів, вписуючи в него церкви, братства, громади, ради шкільні, читальні, крамниці і поодиноких господарів.

Для розпочатя сего товариства устроємо господарські збори в Олеську в салі більшої школи дня 23. марця с. р., на котрі то збори поспішайте, дорогі Братя, всі та вписуйте ся в члени товариства: «Сільський Господар». Маємо надію, що Господь Бог поблагословить наші труди, та що колись з сего нині сїяного зерна буде мати наш нарід обильні жнива.

Хто би хотів вступити в чени товариства, а не міг прибути на збори, зволить ласкаво переслати членську вкладку переказом почтовим на руки Впр. О. Александра Левицкого, пароха в Олеську.

Порядок зборів господарских в Олеську:

Дня 23. марця с. р. т. є. в четвер другого тижня посту о годині 10. р. Служба Божа в церкві нарочіаьній на щасливий початок і розвій товариства;

І. О год. 11-ій в шкільній салі: Вступне слово про загальний погляд на стан вашого селяньского господарства;

- II. Відчит: Про господарство рільниче;
- III. Відчит: Чому не оплачує ся у нас сад?
- IV. Відчит: Продукція меду і конкуренція пасічництву;
- V. Вільні внесеня (лише в справах господарских);
- VI. Вписи членів в товариство «Сільський Господар»;
- VII. Загальні Збори Товариства:
 - а) відчитанє і поясненє статута;
 - б) вибір Виділу Товариства.

Одесьько, дня 7. марця 1899.

Томас Дуткевич, Александер Левицький, Віктор Цибровський, Андрей Дольницький, Юліян Дуткевич.

Розумне слово.

Орган католицьких людовців з Горішної Австрії, Linzer Volksblatt з 15. марця, приніє передову статю, котра докладно зазначає погляди сего сторонництва під теперішню хвилю. Нотуємо сю статю, щоби показати, що католицькі людовці не дали ся доси стероризувати німецьким радикалам, а витривали при програмі, яку собі поставила парламентарна правниця. З табору д-ра Ебенгоха виходили завжди щирі а притім розумні слова в пору, коли в понятях других німецьких сторонництв зростав хаос, заправлений крайнім шовінізмом. Linzer Volksblatt каже:

Ми, католицькі людовці, стоїмо заєдно за тим, щоби правительство взялось рішучо за переведенє національної рівноправности всіх австрійських народів.

Німецьку мову хочемо удержати в армії і парламенті. По за тим треба вповни увзгляднити сущні національні потреби всіх народів.

До переведеня рівноправности (на разі між Чехами а чеськими та моравськими Німцями) надають ся найлучше ті основні начерки языкового закона, котрі гр. Тун подав в своїм часі до відомости опозиційної лівиці.

Хочемо національного мира. Наколи би правительство мало смілість виступити рішучо проти підшувачів, всі народи були би єму за те лише вдячні.

Парлямент треба зробити як найскорше активним. Народам треба віддати те, до чого они мають повне право, с. є. конституцію.

Радикалізм мусить правительство всюди з всею серіозністю поборювати, чи він проявить ся в фабриці, чи в ц. к. урядах.

Ми, жителі Горішної Австрії, хочемо остати вірні католицькій церкві і будемо пильно дивитись на пальці Шенерериянам.

Чеснота і чемність най відживуть опять на політичнім полі, щоби не кидано анатему на тих, що сліпо не ідуть за Нейло-політиками.

Хочемо остати вірні династії і державі. Іреденту германську мусить правительство знищити до накорінка.

Будемо змагати до того, щоби межі людносною а військом була як найбільша згода.

Лише на сих услівях можливий правильний дальший розвій економічний Австрії.

Такий поклик вийшов на днях з табору умірованих Німців. Питанє лише, чи се розумне слово найде приступ до загорілих голов, стоячих під командою Шенерера, та чи теперішнє правительство спроможе ся на енергію, до якої накликають его католицькі людовці? Ледви віденьська та праска праса успіла рознести вість, що гр. Тун думає на основі § 14-го видати справедливий языковий закон, щоби рішучо покінчити з чесько-німецьким спором, а вже та сама праса знає розказати, що та вість була лише ballon d'essai — поголоскою, пущеною на пробу, щоби виміркувати прилюдну опінію. Як би так було, то видко в нас ще дуже багато часу злишного на — забавку.

Бесіди Преосв. Еп. Чеховича в Соймі дня 8. і 10. марця 1899 р.

I. В справі піддержаня петицій СС. Службениць Пресв. Діви Марії в Кристинополі о субвенцію на удержанє Новіціятів.

Висока Палато!

Петиція, до котрої я просив о голос, відносить ся до нової інституції, перед кількома

роками заложеної. Довго не потребує розвинути ся пад мотивованєм тої петиції, бо сама справа є дуже красна і всім Панам докладно відома.

Інституція ся СС. Службениць зістала заведена о. Следзїцким, а має задачу закладати по селах захоронки для дітий, що не мають достаточної опіки родичів і щоби дати тим дітям першу науку.

Інституція ся за ласкою Божою розвиває ся нормально, але средства, з яких удержує ся, є жертвою приватною. І тут мушу піднести з признанєм, що духовенство причиняє ся жертвою зі своїх малих средств. Ціль тої інституції, як я сказав, дуже красна, а потреба єї в нашім краю не дасть ся заперечити. Коли родичі ідуть в поле, діти лишаются дома і є наражені на деправацию моральну, з чого дуже часто повстають різні нещастя: огонь, пожежі і т. и., котрі нищать нераз і цілі села.

Треба стреміти до того, щоби в кождім селі був такий «Дім Службениць», де би збирали ся діти, учили ся молитви, пошанованя Бога, набирали вихованя, що на добре вийшло би племю краю і цілій нашій суспільности. Ті Службениці мають також задачу плекати хорих, котру то задачу з цілим пожертвованєм вже сповняли при хворобах тифоїдальних.

Тепер є дві Сестри у Львові, щоби того научити ся, дві Службениці удають ся до Тарнова, щоби научити ся вести кухню, бо є також призначені до веденя домашних господарств Василянко. Задача велика, а средства, які мають ті Службениці, дуже маленькі.

Високий Сойм ухвалив минушого року субвенцію 100 зр., але та квота дуже дрібна. Дятого я звертаю ся до Високої Палати з прошенєм, щоби в сїм році з більшою щедростию сю інституцію трактовала і щоби призначила більшу субвенцію.

Під взглядом формальним прошу о відосланє сеї петиції до комісії бюджетової.

II. В справі піддержаня петицій «Руского Товариства педагогічного у Львові» о заснованє у всхідній Галичині жіночої семінарії з руским языком викладовим.

Висока Палато!

Петиція «Руского Товариства педагогічного у Львові», до котрої я просив о голос, просить о заснованє жіночої семінарії учительської у всхідній часті краю, іменно в Коломиї, Станіславіві або Тернополі. Під взглядом потреби піднесеня шкільництва в нашім краю, нема, як мені здає ся, в тій Високій Палаті двох гадок, а всі хочемо, щоби народи, що замешкують наш край, могли образувати ся і розвивати і щоби кожда громада мала відповідну силу учительську, та щоби тим способом зростали моральність і добробит народа. Що школи у нас не всюди засновані, а і ті, що засновані, не є чинні, а і не всі чинні є достаточнo заосмотрені, о тім ми всі аж надто знаємо. Дятого я всіми силами підпираю то прошенє «Товариства педагогічного».

Я переглядав справозданє Ради шкільної краю за рік 1897/8 і знайшов, що в трох семінариях було 690 кандидаток, а на тих 690 є 86 греко-католицьких. А потреба велика, щоби у всхідній часті краю в школах з руским языком викладовим сили учительські були рускі. В тих трох семінариях учительських жіночих лише мале число зголошуючих ся кандидаток могло бути прийняте, бо лиш 40 місць є вільних. Мені докладно знані відносини в Перемишлі; там зголошує ся значне число кандидаток, а більше як 1/3 часть мусить бути відправлена з нічим, бо місця нема. Сам я бачив, як з плачем нераз виходять кандидатки з нічим.

Підносять ся голоси, що маємо в краю заведені приватні семінарії учительські жіночі, котрі можуть заступити школи публичні і що з тих семінарій виходить значне число сил учительських. Я на то не згодив би ся. З таких приватних інституцій лише одна п. Стялковської у Львові є після плану організаційного переведена, але і в тій інституції нема конечної для образованя учителів школи вправи, а без такої школи вправи учителька не може бути належито виобразована. В декотрих заведенях кінчить ся наука в 2 роках, а кождий мусить

признати, що з такої короткої науки сили мусять виходити недостаточнo виобразовані. Много є кандидаток на учительки і много зголошує ся до матури і іспиту кваліфікаційного приватного, але ті суть недостаточнo виобразовані.

Крім того такі приватні інституції є платні, а не всі кандидатки в можности поносити оплату. Семінарії учительські засновати має обовязок правительство, на край з того не спадає жаден тягар, дятого я прошу, щоби Високий Сойм звернув ся до правительства о заснованє такої семінарії, а особливо у всхідній часті краю, де би дочки наших учителів і священників і сироти по них могли образувати ся і тим самим осягнути средства удержаня.

Підносять ся голоси, що велика часть кандидаток, котрі кінчать семінарії учительські, або виходять замуж або ідуть до иншого званя. Заміт сей неслушний, бо хоть виходять замуж, то як є образовані, виховують лишне свої діти, лишне провадять дім, а в інтересі краю лежить, щоби родичі дітий були як найбільше виобразовані. (Голоси: дуже слушно!)

Дятого ще раз попираю ту петицію і прошу, щоби Високий Сойм відніє ся до правительства о заснованє жіночої семінарії учительської у всхідній часті краю, а я радив би в Коломиї.

Під взглядом формальним прошу о відосланє тої петиції до комісії шкільної.

Галицький сойм.

На соботнійшій засіданю, по відчитаню петицій, пос. Гурський в порядку дневного подав справозданє комісії бюджетової о внеску виділу краю до продовженя обовязуючої сили закона з дня 15. цвітня 1894 ч. 33 В. з. кр. о поборі краєвих оплат консумційних; дотичний закон прийнято en bloc.

Так само прийняв сойм до відомости справозданє комісії бюджетової в справі поміщеня в замку Одесььку доповняючого курсу рільничого народної школи в Одесььку і ухвалив на переведенє адаптації в замку 10.000 зр.

По мысли справозданя пос. Фрухтмана з комісії правничої в справі введеня закона о громадских судах мирових, сойм ухвалив візвати правительство, щоби предложити наново проєкт о мирових судах радї державній а заразом постанови стемплеві, що вироки і протоколи таких судів є вільні від стемплів. По мысли комісії залізничої ухвалив сойм увзгляднити в будучности петицію ради повітової і міскої в Яслі в справі будови залізничї коштом краю на шляху Дембиця-Ясло і Конечна-Бардиїв. — Комісар правительственний гр. Лось в імени правительства спротивив ся внесеню комісії для реформи виборчої в справі признаня ректорови львівської політехніки і презесови краківської академії наук вірительного голоє в соймі; заявив що така ухвала не дістане цісарської санкції. — До спеціальної дискусії однако не прийшло в тій справі і до порішеня ухвали, бо не було вимаганого на сали комплету три четвертих членів сойму, тому маршалок відложив порішенє сеї справи на найближше засіданє сойму. — Відтак полагодив сойм кілька справ меньшого і локального значіня, як відписанє престаций деяким громадам на удержанє шкіл і кілька справ дорогових.

При кінці засіданя прийняв сойм до відомости справозданє комісії санітарної Галицького товариства господарского у Львові в справі заведеня контролі набілу продаваного по містах. — Засіданє замкнув маршалок о год. 1-ій і зазначив слідуєче на поведілок о годині 10-ій рано.

Вісімнадцате засіданє з 20. марця відкрив маршалок о годині 10^{1/2}. Пос. Абрагамович мотивував своє внесенє в предметі побільшеня контингенту горівчаного. Доси з контингенту, призначеного на Долитавщину в високости 997.000 гектолітрів, давано рільничим горальням 70%, промисловим 30%. Внескодавець домагає ся зміни сеї пропорції, 80% до 20%, а надто побільшеня контингенту взагалі о 20.000 гектолітрів. Рільничі горальні зискали би через те 116.000 гектолітрів для себе до виробу. Правительственний комісар відповів на кілька ін

терпеліцій, іменно що-до шкід, які постигають надбережних жителів Сьвічи і Мізунки через сплави дерева в добрах Попера. Правительство вишле на місце комісію для розслідування справи. Заміти в інтерпеляції пос. Поточка, мов-то окружник намістництва о шинкарах не має успіху, відпер комісар, провіривши, що старости відмовили вже кільком петентам обняте шинків по селах ддятого лише, що заходило підозріне, що петенти суть лихварями. Відтак прийшло до ширшої розправи над внесеном правительства що-до нової організації реальних шкіл в Галичині. В розправі генеральній взяли участь послы Солеський, Кадий і Ротер. Нова організація о стілько є користнійша від давнійшої, що статут заводить в кожній школі науку руского язика яко предмету зглядно обовязкового. (Година 1 1/2 — засіданє триває дальше).

Вісти політичні.

Більша частина соймів, як доносить Sonn und Montagtg, покінчить свої наради перед латинськими Великодними сьвятами. Натомість дольній-австрійський і чеський сойми мають тревати аж до половини цьвітня. Ся проволока наступить тому, що до сего часу мають бути уложені і оголошені національно-політичні постуляти Німців, та усталений текст язикових розпоряджень, що відтак прийде під наради ради державної.

Новий президент Франції приймав в суботу представителів дипломатичного сьвіта, що прибули, аби Любетови зложити свої гратуляції. Не брали участі в тім прийнятю англійський амбасадор, бо єсть хорий, і німецький, котрий виїхав був з Парижа.

Новинки.

— **Галицький сойм** буде імовірно закритий виторок сльдючого тиждня. В четвер сего тиждня має прийти на дневний порядок бюджет краєвий на 1899 рік. В суботу засідала бюджетова комісія. Генеральний референт бюджету, Екц. Білинський, представив свій еляборат. Сего року кінці бюджету ще зійдуть ся щасливо, але на другий рік дефіцит дійде до 900.000 зр. так, що додатки до податків мусіли би значно підскокити, наколи коронні краї не почнуть спільної акції в тім напрямі, щоби змусити скарб державний до відступлення деяких родів податків в користь країв. В чеськім соймі виносить, приміром, сегорічний дефіцит 19,511.000 зр. Дефіцит сей покривають Чехи додатком до податків в високости 51 кр. (в нас 61 кр.) від гульдена і позичкою в сумі 4,500.000 зр. Чехи мають ще на що зятягати позички, але в нас і се годі зробити. А тут правильні видатки ростуть з кожним роком.

— **Равт.** В неділю вечером відбув ся у краєвого маршалка гр. С. Баденього равт, що згроммадв в соймових саях і коритарах поверх пів тисячки осіб. Були там всі послы соймові, начальники всіх краєвих властей, між ними намістник гр. Лев Пінівський, професори університету, представителі військової, радні міста Львова і ин. Гостинність графів Баденів загально звістна, тож при богато заставлених столах та мелодійних звуках військової музики забуто про партійні колотнечі; радикальний посол розмовляв любо з найбільшим «станчиком», представителем малоземельної власности в селянській сукмані сидів цілком вдоволений в товаристві богатого обшарника і т. д. Словом, проведено час в веселім настрою духа далеко поза північ. Справдіншої чарівности цілому вечеру надавав вінець численно заступленого краєвого пола. Між иньшими достойними панями визначили ся кн. Санґушкова, обі графині Баденьові, та пп. Дилевска, Коритовска, Лубенська, Кшечунович, колишня Креховецька і многи иньші.

— **Консекрація** новоіменованого єпископа кс. Пельчара відбула ся в неділю дня 19-го марця в Перемишли в тамошнім костелі катедральнім. В торжественнім актї посьвяченя взяли участь вірменський архієпископ Іссакович, єпископ Чехович, Солеський, Пузина, суфраган кс. Вебер і численне сьвітске та законне духовенство обох обрядів Між многими сьвітскими достойниками був також намістник гр. Пінівський. Відтак приймав у себе єпископ Солецкий галевим обідом.

— **Екстерністи**, що хотять здавати іспит зрілости в учительській семінарії в Сокалі, мають знести поданя до дирекції найдальше по ко-

нець марця с. р. і заосмотрити їх в отсї документи: 1) метрику уродження в доказа, що укінчив 19 літ жита, 2) сьвідоцтва шкільні з відбутих студий, 3) сьвідоцтво здоровля, видане повітовим лікарем, 4) сьвідоцтво мовальности, 5) опис дотеперішого жита з вичисленем діл, з котрих приготував ся до іспиту.

— **Вечерок** в честь Сьвятїйшого Отця папи Льва XIII., маючий устроїти ся в рускій духовній семінарії у Львові, з причини неперевижденої перешкоди відложено на пізнійше.

— **Стрейк на львівській політехніці.** Президиї академічного віча, на котрім перед кількома днями жадали львівські техніки уступлення ректора, дальше тим, котрі промовляли на вічу в напрасний спосіб, а в кінци президиї політехнічного товариства «Vratnia romos» постановив ректорат львівської політехніки виточити сльдство.

— **Товариство руских робітників «Родина у Відни»** устроює дня 25. марця с. р. о год. 7. вечером в 38-мі роковини смерті Тараса Шевченка музикально-деклямаційні вечерниці в «Reiterbundsalle», III. Batrixgasse Nr. 3. Програма при дверях. Вступ вільний. Добровільні датки приймає ся з подякою.

— **Лев Хшановський**, що помер в суботу в Королівстві польскім, у свого брата в Щодрковицях, був послано до сойму і ради державної безпереривно від р. 1867. Брав участь в краківській рухавці 1846 р. — відтак в повстаню 1863 р. оголосив разом з иньшими диктатуру Лянґевича, за що пересидів два роки у вязниці. Входив також довший час в склад редакції краківського Czas-y.

— **В тягненю льосів** віденьської ювілейної вистави упала головна виграна в сумі 100.000 корон на серию 11.482 ч. 66, друга виграна в сумі 25.000 на серию 2952 ч. 2, трина в сумі 10.000 корон на серию 10.987 ч. 33, четверта в сумі 5000 корон на серию 3.711 ч. 86.

— **Хрещенє** доньки архикнягині Августи і арх. Йосифа Августа, уродженої дня 11-го марця, відбуло ся в середу 15-го марця в Волосці. Тайни хрещеня довершив місцевий парох о. Вінкентий Замлік. Новонароджена архикнягиня одержала імена: Зофія, Климентина, Єлисавета, Кльотильда, Марія.

— **Дефравдація в заведеню темних у Львові** Ми вже доносили, що в одній з добродійних інституцій у Львові викрито дефравдацію на 28.000 зр. Відносить ся се до заведеня темних у Львові. Стало ся то при загодї будови двох каменниць, підприємтої торік заведенем, іменно камениці при ул. Гродзіцких і нового будинку для заведеня темних при ул. св. Зофії. Тоді то нежничомо вже секретареві заведеня темних Т. повірено на будівляні потреби значні суми, котрі він забрав в части для себе. Пропавшу суму буде мусів покрити презес інституції кн. Юрій Чарторийський та сї члени заряду, котрих обовязком було контролювати ціле діловодство. Досльди в книгах заведеня повірено рахунковому радникови магістрату Штронерови, котрий в посліднім часі мав і винайти квіти, що покривають суму 8.000 зр. Наколи се правда, то дефравдована сума вносить лише 20.000 зр.

— **Огні.** В Лоди, великім промисловім місті в Росії, згоріла недавно в ночи прядильня вовни і ткальня вовняних виробів Теодора Тіцена. Був се триповерховий будинок фабричний, що давав в собі заняте около 150 робітникам. Шкода вносить близько 150.000 рублів. — В Берні моравскім згоріла в п'ятницю вечером одно крило прядильні Тайбера. Шкоду обчислюють на 100.000 зр.

— **Злочин.** Філомена Ющик, родом з повіта богородчанського, виємігрувала була до Америки і там виїшла замуж за емігранта з Порохника, в пов. ярославскім, Ветливського. Дня 15. с. м. прибули обоє залізницею до Ярослава, де чекав на них шваґер Ветливського з фірою. Всї троє поїхали до Порохника. По дорозі зачали нараз муж і шваґер Ветливську дусити, а коли їм здавало ся, що вже не жив, забрали їй 1400 зр. готівкою, які везла з собою з Америки. Потім кинули Філомену до керниці недалеко коршми «Видно» в Кидаловицях. На щасте коршмар почув в ночи стонати, що виходили з керниці і при помочи домівників виратував нещасливу від неминучої смерті. Одного злочинника, якогось Криговского з Порохника, вже арештовано. Мав він при собі 200 зр. і хотів виїхати до Америки. За Ветливським глядять жандармерія.

— **Жовнірска судьба.** В послідних двох місяцях застрілили ся чотири жовнірі 9. полку піхоти в Перемишли. Пересльдуване старшиною се перша причина смерті нещасних вояків.

— **Довгий вік.** Петербур. Листок доносить, що в Коломні мешкає димісіонований генерал, що має 120 літ. Мимо так глубокого віку є він ще на стілько кріпкий і здоровий, що сам що місяця приходить до каси по свою пенсію.

— **З нужди.** В Дрезні лучив ся страшний родинний драмат. Жінка бувшого кондуктора

трамваєвого замордувала четверо своїх дітгий, в віці літ 11, 5, 4 і 4 тижднів, а відтак кинула ся з моста до Лаби. Причиною розпучного кроку була недостача занята і зарібку.

— **Москвофільські агітації.** Як доносять до львівських дневників, в черновецькій висшій гімназії (німецькій) викрито серед руских учеників москвофільську агітацію. Сльдство веде ся досить строго, а поручено єго професорови Шпойнарвскому. Доси потягнуто 25 учеників висших клас, котрих обжаловує ся о те, що сходять ся в тайнім товаристві, де один з них, Роман Геровский, ученик VIII. класи, мав відчити на тему москвофільської ідеї. Є він сином звісного москвофіла д-ра Юліана Геровского, бувшого секретаря державної прокуратури, котрого, як звістно, за москвофільські агітації перед кількома роками перенесено з Галичини до Інсбрука. Молодий Геровский перед двома роками перейшов на на православіє, а за єго приміром пішло кількох иньших руских учеників. Тут годить ся замітити, що перед 6 літами в черновецькій гімназії викрито розгалужену москвофільську агітацію. Сльдство виявило, що ученики крім книжок і газет одержували також грошеві підмоги. Справа наробила тоді богато гамору, а небавом правительство розвязало товариство москвофільських академиків «Буковина». Тепер москвофільський рух серед гімназіяльної молодєжи поширає ново повстале акад. товариство «Карпат», що числить 4—6 чинних членів.

— **Слонь убийником.** Сумна пригода лучила ся в менажерії Грайля, що гостить тепер в Харкові. Слуга тої менажерії, Останія, опрятував сло尼亚 і зачав єго дразнити. Зьвір був довго терпеливий, але коли влізливець не перестав єму докучати, слонь розлютив ся і ударив Останіна трубою так сильно в голову, що Останія упав трупом з розбитим на дрібні кусники черепом. Дивна річ, що слонь немов переразив ся своїм вчинком, бо втиснув ся в кут клітки і зачав жалібно ричати.

— **По американськи.** В Нью-Йорку відбуло ся весіле одної пари, котра пізнала ся і полюбила в дуже дивний спосіб. Було се в англійській опері. На сцені співали дуже красно, оркестра грала зворушаючо, а один молодий горожанин одушевляв ся анґельскими чертами недалеко сидячої горожанки. Чув, що єго одушевлене прибирає чим раз грізнійші розміри, зачинає єго майже дусити, так що мусів отворити уста, щоби хоть трохи зачерпнути воздуха... Але хто мав катар, сей знає, що то значить мати з конечности отворені уста... Вкінци молодий Американец видер картку з нотатки і написавши на ній: «Чи міг би я запитати, чи Ваше серце вже кого вибрало?» — віддав єї з дуже елегантним уклоном хорошій міс. Та перечитала картку, порадила ся у сидячої побіч матери і відписала: «Моє серце не вибрало ще нікого; але ддячого питаєте ся о се, пане?» По кількох мінутах одержала відповідь: «Папї, я залюбив ся в Вас смертельно, сьм вільний, мій річний дохід вносить 5000 доларів, маю дім як слід і хотів би, щоби моя госпося мала Ваші анґельські черти. Чи можу надїятися, що моє бажанє буде сповнене?» Хорошій міс подобали ся ті ориґинальні осьвідчення до сєї степені, що прийняла їх ще перед кінцем представлення.

— **Дрібні вісти.** Висшій суд краєвий в Кракові затвердив приговор I. інстанції і засудив Краківске Товариство обезпечєнь на відшкодованє 19.000 зр. п. Міцевский, якоквоти дефравдованої Чеславом Кешковским. — Нові жандармерійні стації устанавлено в Воли міховій під Лиськом і в Залучі під Коломиєю. — У Львові помер звістний з недавного процесу Теофіль Тайхман, бувший колись агент поліційний, відтак презес війскових ветеранів, а понадто властитель нічної реставрації. Ходила зразу поголоска, що Тайхман застрілив ся чи отруїв ся, але родина заперечила ті вісти. — В піротехнічній школі в Бурж лучила ся експльозия, причім погубило трєх робітників, а 5 віднесло тяжкі рани. — В Тшебині застрілила ся в готели пара молодих людей, мужчина і жєнщина, подаючи в полишенім листі за причину, що не могли найти в житю щєстя. — В Будишині засуджено ученика реальної школи Бекера і податкового практиканта Шофельгофера на 3 місяці вязниці за обиду маєстату, сповнену в сєй спосіб, що не повстали з місця в часі відграваня цєсарского гимну. — На головній почтї у Львові помер нагло в неділю вечером 70-літний експєдитор Йосиф Дерещук. Лікарі ствердили смерть від удару серця.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:45	з	Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до	Підволочиск, Бродів з голови двірця	
	7:40	"	Янова	6:05	"	Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7:50	"	Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15	"	Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7:55	"	Сокала і Рави рускої	8:35	"	Кракова (Відня, Берліна)	
	8:05	"	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	"	Янова	
	8:15	"	Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50	"	Кракова (Відня, Варшави)	
	9:05	"	Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15	"	Скольного, Калуша, Борислава, Хирова	
	10:35	"	Іцкан, Сучави	9:35	"	Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10:45	"	Ярослава, Любачева	9:53	"	з дв. Підзамче	
	1:01	"	Янова	9:55	"	Белзця, Рави рускої, Сокала	
1:30	—	"	Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55	"	Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави	
	1:40	"	Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	1:55	"	Підволочиск, Кієва з дв. головного	
1:50	—	"	Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08	"	з дв. Підзамче	
2:15	—	"	Підволочиск (Кієва, Одесса) на дв. гол.	2:40	"	Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:30	—	"	на дв. гол.	2:50	"	Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),	
	5:00	"	Козови, Бродів на дв. Підз.			Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Рятів,	
	5:25	"	на дв. гол.			Хабівки чер. Рятів або Тарнів.	
	5:40	"	Іцкан, Сучави	3:00	"	Стрия, Скольного тільки від 1/5 до 3/10	
	5:55	"	Сокала, Белзця і Любачева	4:55	"	Ярослава, Самбора через Перемишль	
Ніч				Ніч			
	3:04	з	Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10	до	Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
	3:30	"	на дв. головний	5:20	"	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
5:10	—	"	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30	"	Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
	6:10	"	Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40	"	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
8:45	—	"	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55	"	Тернополя з двірця головного	
	9:10	"	Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00	"	Лавочного (Мункача, Пешту)	
9:39	—	"	Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10	"	Сокала, Рави рускої	
9:45	—	"	Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15	"	Тернополя з двірця Підзамче	
9:55	—	"	Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44	"	Янова	
	10:30	"	Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05	"	Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
	12:15	"	Стрия, Калуша, Борислава.	11:00	"	Кракова (Відня, Варшави, Берліна)	
				11:27	"	Підволочиск, Бродів з дв. Підзамче	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рижнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого род і розкладу їзди.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьський)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з хольявами для духовенства по як найприступнійших цінах.

Рівнож приймає репарації кальшів. — З провінції виставе старий оказ на міру.

136 93—140

РОБИТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах. Замісцеві панночки приймає на помешкане

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневника педагогічно-наукового, виходить від 1-го червня 1889

у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенству і всім вірним Впреев. Митроп. і Преев. Еп. Ординариям всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 выносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 " 12 "	
Фонд основний	45.000 " — "	
Резерва спеціальна	842 " 40 "	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроблемно. До кінця 1898 року выносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришене з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 1/2%. Удїл членський выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ». Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о удїленя агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по

4 1/2% на рік.

Видає й відповідає за редакцію: Лев Лопатинський.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хоршими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільского житя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хоршими витисками 45 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Свѣтло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посліжках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко БИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Іншы товари по уміреных цінах. 78—?

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатных листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сільніше уважливоване артистичного виківченя навіть найбільш тенденційных творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зибликевича, число 34.

З друкарні В. А. Шийковского.